

UNIVERSITETET I OSLO

SOS2001-Moderne sosiologisk teori

12. forelesning: hvordan forstår vi sosial ulikhet?

Gunnar C Aakvaag, Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi

---

UNIVERSITETET I OSLO

Ovesikt over forelesningen

- 1) Hva er sosial ulikhet
- 2) Erik Olin Wright
- 3) John Goldthorpe
- 4) Pierre Bourdieu

Gunnar C. Aakvaag, Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi

---

UNIVERSITETET I OSLO

1) Sosial ulikhet

- Sosiale posisjoner
- Former objektive livssjanser og subjektiv identitet
- Hierarkisk ordnede
- Former interesser og skaper konflikter
- Reprodueres
- Klasse: sosioøkonomisk ulikhet

Gunnar C. Aakvaag, Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi

---

 UNIVERSITETET
I OSLO

2) Erik Olin Wright: klasse og utbytting

- Fra Marx:
- - klasse: eie vs. ikke eie produksjonsmidler
- - relasjon mellom klassene: dominans, utbytting og konflikt

Gunnar C. Aakvaag, Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi

---

 UNIVERSITETET
I OSLO

2) Wright: utbytting

- 1) velferd negativt korrelert
- 2) eksklusjon
- 3) appropriering
- Klasseposisjon: utbytter eller utbyttes

Gunnar C. Aakvaag, Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi

---

 UNIVERSITETET
I OSLO

2) Wright: klasseskjema

- Basert på:
- - eierskap
- - autoritet
- - ekspertise

Gunnar C. Aakvaag, Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi

---

 UNIVERSITETET
I OSLO

2) Wright: klasseskjema

- Fire hovedklasser:
- 1) Kapitalistene
- 2) Småborgerskapet
- 3) Motsigelsesfull klasseposisjon
- 4) Arbeiderklassen

Gunnar C. Aakvaag, Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi

---

 UNIVERSITETET
I OSLO

3) John Goldthorpe: klasse og livssjanser

- Fra Weber:
- - klasse, stand og parti
- - klasse: markedsposisjon: fordi former livssjanser

Gunnar C. Aakvaag, Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi

---

 UNIVERSITETET
I OSLO

3) Goldthorpe og klasse

- Markedsposisjon former livssjanser
- Livssjanser: tilgang på inntekt og materielle goder
- Markedsposisjon avhenger av:
  - - eiendom over produksjonsmidler
  - - blant de som ikke eier:
    - kompetansespesifisitet og overvåkning
  - - servicekontrakt vs. arbeidskontrakt

Gunnar C. Aakvaag, Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi

---

UNIVERSITETET I OSLO

3) Goldthorpes klasseskjema

- 1) Serviceklassen
- 2) Småborgerskapet
- 3) Mellomliggende klasse
- 4) Arbeiderklassen

Gunnar C. Aakvaag, Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi

---

UNIVERSITETET I OSLO

4) Pierre Bourdieu: klasse og livsstil

- Fra Marx: dominans og utbytting
- Fra Weber: livssjanser og livsstil

Gunnar C. Aakvaag, Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi

---

UNIVERSITETET I OSLO

4) Bourdieu: sosiale rom

- Klassestrukturen i samfunnet
- Objektiv fordeling av "kapital":
  - - knapp sosial ressurs
  - - gir makt
  - - opphav til dominans og utbytting
  - - mål og middel i samfunnslivet
  - - økonomisk, kulturell og sosial

Gunnar C. Aakvaag, Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi

---

 UNIVERSITETET
I OSLO

4) Bourdieus klasseskjema

- Tre hovedklasser:
- 1) dominerende klasse: borgerskapet
- 2) middelklassen
- 3) dominerte klassen: arbeiderklassen
- Fraksjoner
- Konflikter

Gunnar C. Aakvaag, Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi

---

 UNIVERSITETET
I OSLO

4) Bourdieu: klasse og habitus

- Habitus:
- - kroppsliggjorte disposisjoner
- - til grunn for identitet
- - gir oss handlingskompetanse: praktisk sans: ivareta interesser
- - formet av posisjon i sosiale rom (klasse)

Gunnar C. Aakvaag, Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi

---

 UNIVERSITETET
I OSLO

4) Bourdieu: klasse, habitus og livsstil

- Habitus formidler mellom klasseposisjon og livsstil
- Dominerte klasse: distingvert smak
- Middelklassen: kulturell godvilje
- Dominerte klasse: smak for det nødvendige
- Dermed 1): klassene sosiokulturelt artikulert
- Dermed 2): symbolske konflikter mellom klassene

Gunnar C. Aakvaag, Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi

---

Spørsmål

- 1) Redegjør for klasseteorien til Wright. Hva er forholdet mellom klasse og utbytting ifølge Wright? Ta for dere fem yrkesgrupper og plasser dem i klasseskjemaet til Wright.
- 2) Redegjør for klasseteorien til Goldthorpe. Hvorfor er det vanlig å kalle Goldthorpes klasseteori ny-weberiansk?
- 3) Redegjør for sammenhengen mellom klasse og livsstil ifølge Bourdieu. Ta for dere noen kulturelle livsstilsuttrykk (aviser, bøker, musikkartister etc.) og plasser dem inn i Bourdieus sosiale rom. Begrunn plasseringen.

Gunnar
